

Reisverslag Libanon

16/04/2012 - 24/04/2012

door Wendy van Deurzen (wendyvdeurzen@yahoo.com)

In 2007 wilden we tijdens onze reis door Syrië en Jordanië ook graag een bezoek aan Baalbek brengen, maar het paste niet goed in onze planning (het zou vooral te veel tijd vergen), waardoor Libanon hoog op ons lijstje bleef staan. Het leek nooit het goede moment, maar dit jaar besloten we het er toch op te wagen, ondanks de situatie in Syrië.

Achteraf gezien zijn we vooral blij dat we Libanon als land alle eer hebben kunnen aandoen, en niet enkel Baalbek hebben bezocht. Dat zou echt een

tekortkoming van dit verrassende en boeiende land zijn geweest!

Libanva

Omdat we niet zo'n avontuurlijke reizigers zijn, zagen we het niet zitten om alleen door Libanon te reizen. Een groepsreis zagen we ook niet echt zitten, en dus gingen we op zoek naar een individuele reis. In eerste instantie kwamen we uit bij Rosetta, maar na een berichtje op Wegwijzer werd ons de naam van reisorganisatie Libanva doorgegeven (www.libanva.com) Deze kleinschalige organisatie wordt gerund door Willemien, een Nederlandse, en Imad, een Libanees, die individuele reizen op maat organiseren.

Ik contacteerde hen, en kreeg meteen een voorbeeldprogramma doorgestuurd, waar eigenlijk alles in zat dat we wilden bezoeken. We besloten dan ook met hen in zee te gaan, en hebben hier geen ogenblik spijt van gehad !

Doordat zij zelf jaren in Libanon hebben gewoond, en nu, na twintig jaar in Nederland, terug in Beirut wonen, weten zij erg veel over het land en zijn zij een onuitputtelijke bron van informatie.

Hun formule bestond erin om het hotel voor ons te regelen, en verder samen met ons een aantal excursies te doen. We zouden een rondleiding door Beirut krijgen, en de dagen daarna 6 dagexcursies. Hiervoor betaalden wij 1367 USD p.p.

Elke ochtend kwamen zij ons aan het hotel afhalen, om daarna de hele dag met ons rond te rijden en uitleg te geven. Willemien en Imad brachten ons zoveel meer bij dan een reisgids, omwille van de liefde voor 'hun' land en de persoonlijke toets die ze aan onze reis gaven. Vooral de geschiedenis van de streek is niet simpel, maar we kregen er door Willemien en Imad een duidelijker én ander beeld op.

Op voorhand hadden we wat schrik voor deze formule, omdat we een land graag zelf ontdekken, en niet graag op sleeptouw worden genomen. Het is inderdaad zo dat je een beetje aan vrijheid inboet, maar wat je terugkrijgt is zoveel meer waard. We zijn er zeker van dat we Libanon meer van binnenuit hebben leren kennen, en dat we dingen hebben ontdekt die we anders links zouden hebben laten liggen.

Tegelijkertijd hadden we nooit het gevoel dat we ons ergens moesten haasten. Als we iets bezochten zonder Willemien en Imad (omdat zij bv. geen toegevoegde waarde konden geven of er niet mochten gidsen), konden we ruimschoots onze tijd nemen, zonder dat zij ons achteraf het gevoel gaven dat ze op ons hadden zitten wachten.

Voor ons was dit eigenlijk de perfecte formule om Libanon te bezoeken. Het is uiteraard mogelijk om alles op eigen houtje te doen, maar wij wonnen op deze manier toch wel tijd en kregen bovendien alle informatie die we maar konden wensen.

Vluchten

Wij hadden de vluchten:

Brussel - Frankfurt	16/4/2012	6u55	8u00
Frankfurt - Beirut	16/4/2012	10u10	14u55
Beirut - Frankfurt	24/4/2012	16u20	19u40
Frankfurt - Brussel	24/4/2012	21u20	22u15

Deze vluchten werden verzorgd door *Lufthansa*. Op de vluchten naar en van Beirut kregen we telkens een lunch of diner. Op de vluchten naar en van Frankfurt kregen we een kleine snack.

Wij betaalden hiervoor 384,37 € p.p. (tijdens de vroegboekactie van Connections in januari), plus 20 € dossierkosten (eenmalig).

Toen we net geboekt hadden, ontdekten we dat er een rechtstreekse vlucht naar Beirut bestaat met Middle East Airlines. Hun terugreis was wel een stuk vroeger, waar wij nog een goede halve dag hadden op onze laatste dag. Achteraf waren we blij dat we hiervoor gekozen hadden, omdat we 'maar' 9 dagen gingen, en die laatste halve dag was nog zeer welkom!

Vervoer ter plaatse

Imad was onze *chauffeur*, waardoor we ons geen zorgen hoefden te maken om van a naar b te geraken. Gelukkig maar, want het openbaar vervoer is erg onduidelijk (of onbestaande). Je zou wel met een taxi dagtrips vanuit Beirut kunnen maken, want de afstanden zijn nooit erg groot (Libanon is drie keer kleiner dan België).

De meeste steden liggen langs de kust waardoor je voornamelijk dezelfde snelweg doet (namelijk die van noord naar zuid), wat op den duur wel wat saai is.

Zelf een auto huren raden we niet echt aan: het verkeer is werkelijk een verschrikking! Libanese chauffeurs rijden constant door elkaar, toeteren om alles en niks, rijden met drie auto's op twee rijbanen, en letten niet op overstekende voetgangers.

We hebben 'maar' drie botsingen gezien, dus op de een of andere manier slagen de chauffeurs er meestal toch wel in elkaar net te ontwijken.

In Beirut zelf hebben we enkele keren een *taxi* genomen. Als je als toerist rondloopt toeteren de taxi's constant op je. We vermoeden dat ze niet kunnen begrijpen dat iemand te voet zou gaan :-). Een taxi nemen is dan ook heel simpel, je hoeft nooit langer dan 5 seconden te wachten...

Er is een variatie in de verschillende taxi's, o.a. afhankelijk van de staat waarin de auto verkeert. Een mooie nieuwe taxi is vaak ietsje duurder dan een oud model.

Je kunt een service taxi nemen, die ook nog andere mensen meeneemt, en wat dan ook goedkoper is. De service taxi's rijden op een vaste route heen en weer. Het standaard tarief voor een ritje is 2000L.L. p.p. Soms heb je meer dan 1 service nodig om op je bestemming te raken. Als de plek waar jij heen wilt niet op de route ligt, neemt hij je meestal niet mee omdat hij niet van zijn route wil afwijken

Over het algemeen spraken wij op voorhand een prijs af: van downtown of het museum tot ons hotel was de algemene richtprijs 10.000 LL. We hebben het ritje ook voor 9.000 LL kunnen doen, en vermoeden dat het zelfs voor 8.000 LL kon.

Voor kortere ritjes betaal je in verhouding uiteraard minder.

Taxichauffeurs zouden de toeristische trekpleisters niet altijd weten te liggen (die staan vaak ook niet aangeduid), dus mocht je zelf voor je vervoer zorgen, zorg er dan voor dat je zeker weet dat je chauffeur weet waar je moet zijn.

Hotel

Bij onze boeking hadden we de keuze tussen een 3*-hotel in de wijk Raouche, of een 4*-hotel in de wijk Ain el-Mreisseh, met zicht op zee. We besloten voor het 3*-hotel te gaan, omdat we op reis geen grote luxe nodig hebben. We logeerden in hotel **Orient Palace** (www.orientpalace.lb.com), op zo'n 100 m van de boulevard, niet ver van de Pigeon Rocks.

De manager van het hotel had ons een upgrade gegeven naar een driekamerappartement: keukentje met koelkast, zitkamer, badkamer en slaapkamer. We hadden tussen de gebouwen en werven door zelfs zeezicht :-)

De kamer was zeer proper, met een goed en breed bed. De lakens en handdoeken werden elke dag ververs. Niet dat dat voor ons hoeft, maar gasten uit de Golfstaten staan daar blijkbaar nogal op.

Er werd in principe geen ontbijt voorzien in het hotel, maar Willemien en Imad vragen standaard of ze toch iets kunnen voorzien. En dus werd er elke dag speciaal voor ons ontbijt gehaald, typisch Libanees en met veel variatie. In het begin was het wat wennen voor onze magen, omdat het nogal zout is, maar we vonden het superleuk om op deze manier de Libanese keuken te leren kennen.

Het personeel in het hotel is supervriendelijk. Als we ook maar even in de lobby (de enige plek met gratis WiFi) zaten, werd ons koffie of warme choco aangeboden. De manager had al laten weten dat alles wat we zouden drinken op hun kosten zou zijn.

Elke morgen kregen we ook een fles water, waarmee we de hele dag toekwamen.

We beseffen dat het dankzij Willemien en Imad is dat we zo'n goede service krijgen in het hotel. Zij willen hen uiteraard graag als klant behouden.

In het begin moesten we er erg aan wennen dat we elke avond in hetzelfde hotel zouden slapen, dat bovendien in Beirut lag, een stad waar we niet meteen iets mee hadden. Onderweg kwamen we stadjes tegen waar we wel hadden willen verblijven, al is het niet zeker dat er overal goede hotels en restaurants waren.

Maar tegelijkertijd gaf 8 nachten in hetzelfde hotel ook rust omdat we niet telkens onze koffers moesten in- en uitpakken.

Wat het 4*-hotel betreft: dit ligt dichterbij het centrum, met uitzicht op zee, en gratis wifi in de kamer. We vermoeden dat het ontbijt er ook wel uitgebreider was. Maar het kostte 170 euro meer p.p., dus dat is een afweging die ieder voor zich moet maken.

Maar wij waren heel tevreden met ons hotel: er zijn genoeg restaurantjes op wandelafstand, het is proper en het personeel is erg vriendelijk. Meer hadden we niet nodig.

Geld

In heel Libanon kun je zowel in *Libanese Lira* (LL) als in *USD* betalen. Vaak worden de prijzen in de twee deviezen weergegeven, maar zelfs als dat niet het geval is, kun je altijd in USD betalen. Als je in USD betaalt, krijg je wel altijd terugbetaald in LL.

Omdat de LL aan de USD gekoppeld is, is de waarde altijd hetzelfde: 1 USD = 1500 LL.

Op het moment dat wij er waren was 1 EUR 2000 LL waard (maar je kunt er dus niet in EUR betalen).

In restaurants en winkels kun je vrij gemakkelijk met *Visa/Mastercard* betalen. Ze geven je vaak de keuze of je dit in LL of in USD wil doen: betalen in LL is iets voordeliger, omdat ze dan niet afronden. Maar we hebben ook meegemaakt dat we enkel in USD konden betalen.

Afhalen van geld deden we met *Maestro* omdat dit minder kosten met zich meebrengt. Ook aan de geldautomaat kun je kiezen of je LL of USD wil afhalen.

Persoonlijk zouden we vooral in LL betalen, omdat er dan minder wordt afgerond. Omdat we nog dollars mee hadden van thuis, en geen tweede keer geld wilden afhalen, hebben we de laatste dagen wel vooral in dollar betaald.

Reistijd

Wij vonden april een perfecte periode om Libanon te bezoeken: alles is nog mooi groen, in bloei, en het is nog niet té warm. We hadden altijd aangename temperaturen, rond de 25 graden. Op twee dagen was het wat bewolkt, met een dikke laag smog over de stad.

Internet/wifi

In ons hotel was er gratis wifi in de lobby, maar de internetverbinding was erg traag. Dat is een algemeen probleem in Libanon, ook onze gastheer -en vrouw hadden er bij hen thuis last van. Er zijn ook restaurants waar je gebruik mag maken van de gratis wifi als je er eet. Verder zijn er ook een aantal internetcafés te vinden, maar daar weten we de prijs niet van.

Eten

Libanees eten is gewoonweg heerlijk !

Na een aantal dagen vonden we de formule die voor ons ideaal was: 2 mezzes bestellen (waaronder meestal 1 salade) en 1 hoofdgerecht. Dit lieten we dan tegelijkertijd brengen en samen met het brood dat je er altijd bij krijgt was dit voor ons over het algemeen meer dan voldoende.

Veiligheid

De afgelopen jaren had de situatie in Libanon ons telkens tegengehouden om het land te bezoeken. We besloten het er dit jaar toch op te wagen, ook al was de situatie in Syrië niet echt gunstig. We hielden het nieuws angstvallig in de gaten, maar in Libanon bleek niks aan de hand te zijn. Er waren wel Syrische vluchtelingen in het noorden van Libanon, maar daar zouden we niet komen (De Syrische vluchtelingen vormen overigens geen enkele bedreiging).

We volgden ook de reisadviezen van de Nederlandse en Belgische ambassade op de voet: <http://www.minbuza.nl/reizen-en-landen/reisadviezen/l/libanon.html> en http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen/. Hierbij merkten we op dat het advies van de Nederlandse ambassade veel meer up-to-date en gedetailleerder was. We hebben ons volgens het reisadvies ook aangemeld bij de ambassade, maar dit was niet echt nodig.

Willemien en Imad staan trouwens rechtstreeks in contact met de Nederlandse ambassade: als het reisadvies wijzigt, krijgen zij een sms, zodat ze altijd op de hoogte zijn van de recentste ontwikkelingen.

Soldaten zijn overal aanwezig in Libanon. Onderweg passeer je ook regelmatig een controlepost. Je hoeft je daar niet te identificeren, maar ze kijken wel even wie er in de auto zit. De chauffeur wordt verondersteld om zijn pet af te zetten. Vroeger moest ook de zonnebril afgezet worden, maar dat is tegenwoordig niet meer nodig.

Ten zuiden van de Litani-rivier mag je niet komen zonder toestemming, maar dit geldt niet voor Tyrus. Je passeert daar wel een controlepost van UNIFIL, maar ook daar worden geen papieren gevraagd.

Ook werd in de periode dat wij er waren aangeraden om het grensgebied met Syrië te vermijden. We werden dan ook op voorhand al gewaarschuwd door Willemien dat onze geplande excursie naar Aanjar niet zou kunnen doorgaan. Ondertussen had zij echter contact gehad met de ambassade, die haar had gezegd dat het reisadvies spoedig zou wijzigen,

waardoor dat gebied weer bezocht mocht worden. Willemien en Imad wilden daarom wel ter plaatse de sfeer opsnuiven om dan te beslissen of we Aanjar zouden bezoeken. Onderweg werd duidelijk dat het dagelijkse leven zijn gewone gangetje liep en dat er helemaal geen dreiging hing. Daardoor hebben we ons bezoek toch kunnen doen.

Overal langs de weg zie je trouwens borden met eer- en dankbetuigingen aan de organisaties (het zijn overigens vooral de Belgen die zich hier verdienstelijk maken) die bezig zijn met het ruimen van landmijnen en clusterbommen die door Israël zijn achtergelaten in Zuid-Libanon, de streek die tot het jaar 2000 door Israël was bezet en tijdens de vijandigheden in juli/augustus 2006 opnieuw zwaar gebombardeerd werd.

In de rest van het land liggen geen landmijnen of clusterbommen.

Verslag dag na dag

Dag 1: Aankomst in Beirut (16/04/2012)

Vandaag moesten we om 4u30 op. Onze taxi kwam ons om 5u halen, en om 6u50 hadden we onze eerste vlucht naar Frankfurt. Een te korte vlucht om onze slaap in te halen... In Frankfurt hadden we bijna 2,5 uur tussen de twee vluchten. Onze vlucht naar Beirut vertrok met vertraging, vermoedelijk omdat één familie nogal laat kwam opdagen.... We kwamen daarom pas om 15u30 aan in Beirut na een overigens vrij comfortabele en smakelijke vlucht.

Aan de douane is er geen enkel probleem om het gratis visum te krijgen, al kijken ze wel erg goed of je toch niet een stempel van Israël in je paspoort hebt staan.

Na het ophalen van de bagage was het spannend uitkijken naar Willemien en Imad, onze begeleiders ter plaatse. Ze stonden recht voor onze neus, en er viel meteen een last van onze schouders: ze zagen er allebei erg sympathiek uit. In de rit naar het hotel toe werd dat alleen maar bevestigd. We werden in de korte rit al met zoveel mogelijk informatie bestookt. We werden afgezet in ons hotel, en spraken af voor de volgende dag, om 8u30.

Even alles uitgepakt, en dan maar eens even de buurt verkennen, de *Corniche* op. Wat meteen opviel: véél luchtvervuiling. In de verte zag je de smog hangen.

De enige natuurlijke bezienswaardigheid van Beirut, de *Pigeon Rocks*, zijn niet echt geweldig, maar het is vooral leuk om de mensen over de boulevard te zien flaneren. Beirut wordt helemaal heropgebouwd na de burgeroorlog, en overal zie je dan ook werven.

Normaal gezien eten ze hier pas vanaf 21u30, maar we wilden toch wat op tijd in bed liggen. En dus besloten om in *Al Warda* (De Roos) iets te eten op aanraden van Willemien. Nieuw etablissement, zeer hip, veel Libanezen die daar aan de waterpijp hingen (lekker geurtje!). Met mooi uitzicht over de zee.

We vroegen de kaart, maar die bleek alleen in het Arabisch te bestaan... Dan maar gevraagd wat we konden eten. De ober vroeg of we een 'plat' wilden. Ok. Specialiteit van het huis ? Kipfilet met champignonsaus. Omdat niemand er echt goed Engels leek te kunnen en we wat overdonderd waren, stemden we er mee in. Het eten op zich was wel ok, zelfs de prijs viel wel nog mee (52.000 LL voor 1 water en 2 kipfilets met champignonsaus).

Maar het eten dat we zagen passeren zag er meer dan prima en lekker uit, dus volgens ons is het zeker wel een aanrader (wegens het ontbreken van een Engelstalige kaart zijn we er geen tweede keer geweest).

Dag 2: Beirut (17/04/2012)

We stonden om 7u30 op om om 8u ontbijt te krijgen. Nescafé en Lipton, kan het meer Midden-Oosters ? :-)

Even later kwam ons eten, typisch Libanees brood, ingesmeerd met een mengsel van kruiden en sesamzaadjes, en de andere met kaas, gebakken in de oven en nog warm.

Om 8u30 vertrokken we richting **downtown Beirut**. Daar hebben we een goeie twee uur rondleiding gekregen, echt enorm boeiend, en ook van die weetjes die je niet in een reisgids leest. Willemien spreekt echt uit liefde voor 'haar' stad. Ze hebben ons de belangrijkste dingen laten zien: de gloednieuwe projectwijk Solidère, de vernieuwde Souk, Romeinse opgravingen, de moskee van Hariri, het mausoleum van Hariri (vooral erg pakkend door zijn eenvoud), enkele kerken, the Green Line, ...

We waren echt diep geraakt door de stad, en vooral door haar geschiedenis. De impact van 15 (!) jaar burgeroorlog (van 1975 tot 1990). Nog overal zichtbaar. Maar zoveel in heropbouw, de Libanezen herpakken zich duidelijk. Een aantal erg mooie gebouwen ook, nog van voor de oorlog.

Dat is wat ons in deze stad echt het meeste 'pakt': de impact van de oorlog, en het feit dat je hier ergens bent waar in een nog niet zo ver verleden een stevige oorlog gewoed heeft.

De wandeling gaf ook blijk van de grote contrasten in de stad: de wijk waar ons hotel ligt, alsook de wijken daar rond, zijn totaal niet mooi te noemen. Op elke vrije plek wordt er gebouwd, overal rijden en staan auto's, de gebouwen op zich zijn niet altijd even mooi. Al staan er vaak wel gebouwen die een 'vermoeden van schoonheid' hebben. Maar hoe meer je downtown gaat, hoe mooier alles wordt: mooi gerestaureerde gebouwen (plan Solidere van Hariri), veel chique winkels, mooi aangelegd.

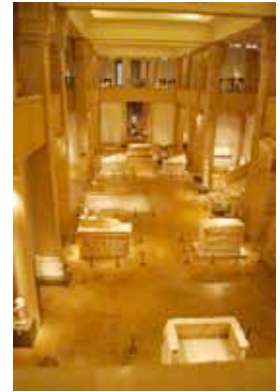
Als we Beirut op ons eentje zouden hebben verkend, zouden we een heel ander beeld van de stad hebben gehad. Wat nu blijft is onder de indruk zijn van de geschiedenis (*the evil that man can do*) en de kracht die mensen hebben om aan heropbouw te beginnen. Al beseffen we ook dat die heropbouw niet voor iedereen is weggelegd: socialisme is hier onbekend...

Rond 11u namen we afscheid, en mochten wij verder onze plan trekken. We besloten om richting museum te wandelen, wat wel een eindje was, maar ook boeiend omdat de weg zowat

de oude Green Zone (vuurlinie tijdens de burgeroorlog) volgt. O.a. een vervallen Frans kerkhof tegengekomen.

Tegenover het museum vonden we een restaurantje, Al Mathaf, waar we eerst wat gegeten hebben (shoarma, lekker!; 12.000 LL voor 2 shoarma en 2 Mirinda), en daarna hebben we zo'n 1,5 uur in het museum doorgebracht.

Het is een mooi **museum** (inkom 5.000 LL p.p.), zonder spectaculaire artefacten die je moet gezien hebben. Maar ze hebben een mooie selectie van archeologische voorwerpen die erg representatief is voor de geschiedenis van Libanon en die op een aangename manier gepresenteerd wordt. Het boeiendste vonden wij de korte film over hoe het museum een aantal standbeelden en sarcofagen die te zwaar waren om te verhuizen, wist te behoeden tijdens de oorlog: deze werden gewoon ingebetonneerd, en later weer opengebroken. Indrukwekkend, en het plaatst alles in het museum in een heel ander perspectief.

Na het museum de taxi naar het hotel genomen, en daar even gerust.

Daarna besloten we om Hamra Street te zoeken, die op een kwartiertje van het hotel zou moeten liggen, en waar winkeltjes en restaurantjes zouden moeten zijn. We kwamen erachter dat de kaart die we in het hotel gekregen hadden niet erg betrouwbaar was: we hebben er minstens drie kwartier over gedaan omdat niet alle straatjes op de kaart staan, laat staan de straatnamen...

Het zag er ons niet meteen heel erg aantrekkelijk uit (achteraf bleek dat we al te ver in Hamra Street waren uitgekomen) en dus besloten we om naar downtown te wandelen. Dat kostte ons nog een half uur. Vanwege de parlementsitting was het extra rustig downtown omdat de auto's niet overal door mochten. Wel zo prettig.

Het was nog altijd te vroeg om te eten, maar dat lieten we niet aan ons hart komen. In een van de zijstraten van Place de l'Étoile hebben we een terrasje uitgezocht en daar 4 mezzes besteld. Het was er een vrij commerciële bedoening, waar we niet zo van houden, maar het eten was okee en de prijs middelmatig (50.000 voor 4 mezze, water, en nootjes, waarvan we dachten dat die ons als aperitief werden aangeboden).

Dag 3: Nahr el Kalb, Jeita, Harissa, Byblos (18/04/2012)

Ons ontbijt bestond vandaag uit een croissant en een broodje zoute kaas met groentjes.

Om 8u30 vertrokken we, eerst een korte stop aan **Nahr el Kalb**, de vallei van de Hondsrivier, waar doortrekkende legers doorheen de eeuwen graveringen in de rotswand of granieten gedenkstenen hebben achtergelaten. Apart wel en erg symbolisch voor de geschiedenis van het land.

Daarna door naar de **Jeita grotten** (inkom 18.150 LL p.p.). We hadden op voorhand een beetje schrik, want we hebben al vaker druipsteengrotten gezien, en zagen niet meteen de meerwaarde ervan. Eerst met een kabelliftje omhoog. Bij het wachten daarop stond er ook

een school Libanese meisjes, wat meteen voor leuke taferelen zorgde én prompt een glimlach op ons gezicht toverde.

De bovenste grotten waren erg indrukwekkend. Het lijkt uiteraard op wat je elders ook wel kan zien, maar het was toch mooi, erg groot, en vooral ook aantrekkelijk gepresenteerd. Daarna een wandeling van twee minuten naar de onderste grotten (luie mensen kunnen het treintje nemen), waar we een ritje van een paar minuten in een bootje kregen. Vooral dat vonden we bijzonder, omdat we dat nog nooit eerder hadden gedaan.

Doorgereden naar **Harissa**, waar een bedevaartsoord voor Maria werd gebouwd. Vanaf het Mariabeeld zouden we een mooi uitzicht over de baai moeten hebben, ware het niet dat het weer er een stokje voor stak: er hing veel zand en smog in de lucht, wat het qua weer een minder aangename dag maakte. Het was ook erg benauwd op de momenten dat de zon er door probeerde te komen.

Net vóór Byblos in een Wooden Bakery (Libanese keten) iets gegeten. Achteraf bleek dat we vijf minuten van Byblos waren, een supergezellig stadje, en een verademing na Beirut.

Willemien heeft ons daarna ongeveer 2,5 uur rondgeleid in **Byblos**, langs het haventje, over de site (8.000 LL p.p.) en door het stadje. De oudste bewoonde stad ter wereld, met een mooi theater, indrukwekkende graven en een schattig kerkje. Het kleine museum in het kruisvaarderskasteel is ook de moeite.

Terug in het hotel, even gerust, om daarna te gaan eten in het restaurant om de hoek, *Sokrate*. Dat is blijkbaar een keten, en lijkt deel uit te maken van het Lancaster Hotel, maar door de straffe wind zagen we het niet zitten om veel verder te gaan. We hebben trouwens erg lekker en veel gegeten, al was de setting op zich niet zo geslaagd (50.500 LL voor 1 gegrilde halloumi, 1 oriental salad, 1 kefta, 1 gegrilde kip, 1 fles water).

Dag 4: Tyrus en Sidon (20/04/2012)

Weer op om 7u30, ontbijt om 8u: dit keer een ander Libanese specialiteit, kanafeh: een sesambroodje gevuld met ongezouten kaas en oranjebloesem. Superzwaar :-)

Om 8u30 vertrokken we weer, richting zuiden. Al snel bleek de weg daarheen wat rustiger te zijn. Net vóór Tyrus passeerden we een aantal checkpoints, en dan besef je toch wel dat het hier écht oorlog is geweest. Indrukwekkend wel.

In **Tyrus** zelf hebben we twee archeologische sites bezocht (inkom 6.000 p.p. per site). De eerste was de necropolis van de stad, met daarbij ook de hippodroom. Zo'n grote necropolis hadden we nooit eerder gezien. Veel sarcofagen. Al is er ook veel weggehaald: naar andere musea, maar jammer genoeg ook door plundersers. Op de overblijfselen van de tribune van de indrukwekkende hippodroom gekropen en even weggedroomd dat we 2000 jaar eerder waren en het gedreun van de paardenhoeven konden horen.

De tweede site was de zogenaamde woon- en werkstad. Prachtig gelegen aan de zee. Overblijfselen van uitgebreide thermen, citernes, ... Ook mooi te zien hoe in de Byzantijnse tijd een nieuw pad werd gelegd over het oude Romeinse.

Weer terug naar het noorden, om **Sidon** te bezoeken. Een ongelooflijk charmant stadje. Eerst moesten we de innerlijke mens wat versterken. Er is een groot terras tegenover de haven, waar je kunt bestellen wat je wil. Wat de zaak van het terras zelf niet heeft, wordt elders in de soek gehaald. Imad bestelde voor ons vers mangosap, en falafel (van *Abou Rami*), en leerde ons hoe het op de originele manier te eten: een stukje brood nemen, daar wat munt, tomaat en ev. andere groenten in doen, een falafel daarin pletten, en wat sesamsaus eroverheen. Lekker ! (14.000 voor falafel, mangosap en water voor 2 personen)

Tijd voor het bezoek aan Sidon. Eerst *Khan al-Franj* bezocht, een oude khan.

Dan door de *soek*, die gewoonweg prachtig is: mooie straatjes, en goed gerestaureerd na de oorlog. Het zeer mooie *Debbané Palace* bezocht, een voorbeeld van een typische woning van een vooraanstaande familie uit begin 18e eeuw. Sinds de recente restauratie is het als zodanig een museum. We kregen er spontaan een lekker koekje kregen aangeboden, typisch voor Sidon.

Het *zeepmuseum* was ook erg de moeite: daar kregen we een gratis rondleiding door een meisje wier Engels niet fameus was, en die duidelijk haar verhaaltje wat aframmelde, maar wat ze vertelde was toch interessant. Daarna werd je ook helemaal niet gepusht om naar het winkeltje te gaan. Het museumpje was ook gratis, en had voor de eerste keer in Libanon een echt mooie toeristische brochure.

Dan het *kruisvaarderszeekasteel* bezocht (inkom 4.000 LL p.p.). Het gebouw op zich was wel de moeite, de ligging nog meer, en die dag nog extra omdat er echt hoge golven waren, waardoor de helft van het kasteel onderstond met water.

Daarna was het tijd om terug naar Beirut te gaan, waar we eerst nog wat gerust hebben. Dat werd stilaan een dagelijkse gewoonte...

We zijn gaan eten in *Dandanat* (genoemd naar het geluid van een bepaald muziekinstrument), eerder een soort loungebar. De 'opperdienster' (degene die iedereen te woord stond, maar zelf niets opdiende) raadde ons de duurste gerechten op de kaart aan, en was toch wat agressief vonden wij. We besloten om 'maar' voor één hoofdschotel te gaan, en daar deden we goed aan, het was meer dan genoeg met de twee appetizers bij. Wel erg lekker trouwens ! De salades vallen hier bijzonder goed in de smaak.

Toen we de rekening kregen, leek er iets niet te kloppen: er werd btw bij gerekend, terwijl op de menukaart stond dat die included was (dat hadden we toevallig op voorhand gezien). De 'opperdienster' kwam erbij, en zei dat dat een foutje op de kaart was. Daar kwam ze zo snel

mee, dat het ons toch wat vreemd leek. En dus hebben we gezegd dat we die btw niet zouden betalen, omdat een menukaart toch een soort van 'contract' is. We waren vrij duidelijk, en even later zagen we een van de obers met alle menukaarten weglopen. We vermoeden dat het een foute vertaling was, maar dat was ons probleem niet... Vooral het feit dat ze in het begin wat agressief was, deed ons ook zo op ons standpunt staan. Maar we kregen ons geld correct terug. (we hebben daarna alle rekeningen goed in de gaten gehouden, en de 10% werd altijd al in de prijs inbegrepen; er wordt wel nog een fooi van 10% gegeven) (56.000 LL voor 1 appetizer maison, 1 fattouch, 1 schotel lamb chops met groentjes, water, 1 espresso)

Dag 5: Deir el-Qamar, Beit ed-Dine, Chouf Cedar Reserve (20/04/2012)

Vandaag mochten we 'uitslapen' tot 8u. Ons ontbijt bestond opnieuw uit de broodjes met kaas en groentjes. Om 9u vertrokken, richting Chouf gebergte. Eerst een bezoekje aan **Deir el-Qamar**. Een charmant klein stadje, met een mooi plein, een khan, een vroeger paleis (nu stadhuis), en een kerkje (waar Maria met een krans van korenaren wordt afgebeeld, wat eigenlijk een verwijzing is naar de heidense godin, Astarte...).

Daarna door naar **Beit ed-Dine** (inkom 7.500 LL p.p.), een paleis van een vroegere emir, waar de huidige president ook nu nog enkele zomerdagen komt doorbrengen. Niet alles is toegankelijk voor het publiek, maar hetgeen dat wel is, is echt prachtig ! Twee audiëntiezalen, de slaapkamer, de hammam, en de stallen, waar prachtige Byzantijnse mozaïeken worden tentoongesteld, afkomstig uit andere opgravingen. Één kamertje werd speciaal voor ons opgedaan.

Verder door naar het **Chouf Cedar Reserve** (inkom 7.500 LL p.p.). Willemien en Imad hadden voor picknick gezorgd, wat drinken, en een aantal croissants met een vulling van chocolade of het bekende tijmmensel (za'ater).

Daarna met de auto naar boven, één van de wachters heeft de auto dan terug naar beneden gebracht. Via diezelfde geasfalteerde weg zijn we terug naar beneden gewandeld. In eerste instantie leek dat ons niet zo leuk, maar het was gewoon wel relaxed en erg rustig. Bovendien hadden we niet veel keuze: boven lag nog tot twee meter sneeuw ! Het was er niet erg koud, maar we zaten wel in de wolken, wat maakte dat we blij waren een vestje en/of windjack mee te hebben. Het was vooral een gezellige wandeling door een prachtige streek, ongeveer twee uurtjes. Een ceder van 1500 jaar oud gezien. Wat uitleg over de plantjes. Bloemetjes die opkomen. Veel wolken waardoor we jammer genoeg weinig uitzicht hadden. Het was vooral ook een leuke afwisseling.

Terug naar het hotel, we waren al rond 16u15 weer terug. Rond 18u zijn we weer vertrokken en gelukkig bleek onze tweede poging om Hamra te vinden de goeie. Voor de zekerheid hadden we de omweg langs de Corniche genomen. We ontdekten een gezellige buurt die we de eerste keer zelfs helemaal niet gezien hadden. Gaan eten bij *Café Hamra*, waar het heel gezellig was. Het eten was niet het allerbeste, middelmatig, maar de setting maakte veel goed. Veel jonge mensen daar, groot, druk. Wat ons betreft zeker een aanrader (56.500 LL voor 1 lemonade, 1 water, 1 fattoush met halloumi, 1 mezze mix, 1 espresso en 1 white coffee).

Dag 6: Tripoli, Balamand-klooster (21/04/2012)

Een extra vroege dag vandaag, op om 7u, ontbijt om 7u30 en weg om iets na 8. Het ontbijt was een kaasflap, een tijmflap, en wat spinaziepasteitjes (die veel te zuur waren: Libanezen zijn dol op citroenen, we vermoeden dat er daarvan teveel in de pasteitjes zat).

Naar **Tripoli** vandaag. Weer een heel andere stad. Maar wel heerlijk Midden-Oosters, met de souk. Mensen die toch wel kijken naar ons. Af en toe een foto mogen nemen. Een terrasje gedaan. Kraampjes bewonderd. Genieten gewoon!

Naar een zeepfabriekje waar alles handmatig gedaan wordt, zo charmant. Daar wat souvenirs gekocht (hun zeep is overigens een echte aanrader: je krijgt er alle geurtjes mee van je handen!). We hadden er gerust een hele dag kunnen rondlopen, maar na een paar uurtjes heb je het belangrijkste ook wel gezien. Er schijnt trouwens niet echt een goed hotel te zijn in Tripoli.

Ook nog de binnenkoer van de Grote Moskee bezocht (zorg dat je als vrouw altijd een hoofddoek bij hebt!; al is er in de meeste moskeeën wel een jas en hoofddoek beschikbaar).

Daarna werden we meegenomen naar de beroemdste banketbakker van het Midden-Oosten. Je kunt de koekjes daar zelfs wereldwijd bestellen en door DHL laten afleveren (www.hallab.com.lb :-). Prachtige zaak. We hebben er geluncht: een open vleespasteitje met daarop enkele druppeltjes granaatappelsiroop. Lekker! Jammer eigenlijk dat we er geen koekjes voor onderweg gekocht hebben, of geen dessertje hebben gegeten.

Ons bezoek aan Tripoli zat er daarmee op. Op de terugweg nog naar het **klooster van Balamand** gereden, Grieks orthodox. Prachtig gelegen in de heuvels, en een oase van rust. De oranjebloesems roken heerlijk.

Op de terugweg was het enorm rustig, waardoor we veel sneller 'thuis' waren dan verwacht. Om 15u30 waren we al terug in het hotel. We waren natuurlijk ook wel vroeg vertrokken, maar het leek toch wel een erg korte dag zo.

Eerst wat gerust, en rond 17u weer naar buiten. We wilden langs de AUB (American University of Beirut) door naar de Corniche wandelen. Toch weer ergens een straat gemist, maar eigenlijk kwamen we goed uit, iets vóór de jachthaven. Onderweg nog de duidelijke

contrasten gezien in Beirut: beschoten en verlaten gebouwen vlak naast splinternieuwe gebouwen.

Ook indrukwekkend: het monument voor Hariri op de plaats waar hij omgebracht is, zijn standbeeld, en het hotel dat tegen Solidere is.

De jachthaven is overigens een gezellige plaats met veel flanerende mensen en veel cafés/restaurantjes. Maar we vonden het iets te sjiek daar, en besloten om een andere eetplaats te zoeken. Zo kwamen we uit bij *Dardachat*, dat er gezellig uit zag, en waar ook veel volk zat. Er was nog plaats op het terras (waar het wel afkoelde eens de wind wat opstak). Echt gezellig en heel lekker gegeten (62.000 LL voor 1 labneh, 1 fattouch, 1 chicken Dardachat, 2 lemonade, 1 espresso en 1 white coffee). Wat ons betreft de leukste plaats

waar we gegeten hebben, in combinatie met het lekkere eten. Daarna zijn we nog een stuk doorgelopen, maar toen de voetjes niet meer wilden, hebben we toch maar een taxi genomen. Maar goed ook, want het bleek toch nog een hele afstand te zijn.

Dag 7: Baalbek en Aanjar (22/04/2012)

Weer een vroege dag vandaag, met vertrek om 8u. Croissants met de tijnmengeling en kaasbroodjes.

Het was een flinke rit naar Baalbek, maar gelukkig waren we vroeg vertrokken, zodat we alle drukte voor waren. Baalbek is de reden waarom we naar Libanon kwamen, dus onze verwachtingen waren hoog gespannen. Terecht !

Het tempelcomplex van **Baalbek** (inkom 15.000 p.p.) is ronduit schitterend en erg indrukwekkend ! Willemien mocht ons er niet rondgidsen, en dus werden we aan ons lot overgelaten. We hebben er zo'n twee uur over gedaan. Super gewoon. De tentoonstelling over 100 jaar opgravingen was ook de moeite, maar slecht verlicht en te veel leeswerk. Buiten zaten Willemien en Imad op een terrasje op ons te wachten, en hebben wij ook nog even iets gedronken.

De Bekaavallei is trouwens prachtig. Erg vruchtbaar, met zicht op het Libanon- en het Antilibanonergebergte. Op voorhand had Willemien ons geschreven dat we Aanjar niet konden bezoeken, omdat het te dicht bij de grens met Syrië lag. Maar ze besloten het er toch op te wagen, en onderweg af te tasten wat de sfeer ter plaatse was. Als de sfeer wat grimmig zou zijn, met alle winkels gesloten en geen mens op straat, zouden we rechtsomkeer maken. Maar onderweg bleek al gauw dat het leven zijn gewone gangetje liep, en dat ons bezoek dus

gewoon kon doorgaan. Ook al zaten we op een dertigtal kilometer van de Syrische grens, daar was niets van te merken.

Onderweg zijn we nog gestopt bij een kaasboerderij, omdat Willemien en Imad daar hun inkopen wilden doen. Grappig om in Libanon een kaasboerderij tegen te komen...

Net vóór Aanjar hebben we geluncht bij een slager die ook vleespasteitjes maakt, heerlijk ! Fijn dat Imad dat kende, anders zouden we er nooit gestopt zijn.

Aanjar zelf (inkom 6.000 LL p.p.), de ruïnes van een handelsstad van de Omayyaden die van de ene op de andere dag zonder verklaarbare reden verlaten werd, vonden we ook erg de moeite. Een heel andere stijl weer. Er stond niet zo heel veel meer overeen, ze zijn er nog altijd met opgravingen bezig.

Terug in Beirut wilden we snel iets gaan eten, maar het leek ons toch te heiligschennend om in Beirut fastfood te eten, en niet van het lekkere Libanese eten te genieten. We zijn daarom naar *The Lamb House* gewandeld, waar we niet slecht gegeten hebben, maar wat ook geen hoogvlieger was. We hadden onze formule van de voorbije dagen toegepast, twee mezzes, een salade en een hoofdgerecht, maar het was veel minder dan wat we de dagen daarvoor al hadden gekregen (51.500 LL voor 1 baba ganoush, 1 tabouleh, 1 groentenschotel, 1 lamsspies, water, espresso en white coffee).

Op de terugweg naar het hotel zijn we nog even in het Luna Park gaan kijken, wat best aandoenlijk was om te zien.

Omdat we de koekjes ter plaatse nog niet geproefd hadden, besloten we dat maar eens te doen, en bij de bakker wat koekjes te kopen. Absolute aanrader !

Dag 8: Wadi Qadisha (23/04/2012)

Ons gewoonlijke ritme, al kwam ons ontbijt iets te laat, waardoor we pas om 8u15 vertrokken zijn. Ons ontbijt was vandaag zeer geslaagd, met Libanees brood met kaas en labneh, en een croissant.

We moesten eerst weer hetzelfde stuk snelweg doen alvorens de Qadishavallei te kunnen ingaan. Wel indrukwekkend. Op de hoogste toppen sneeuw, daaronder bewoning, en nog lager allerlei begroeiing. Het **klooster van Deir Mar Elisha** bezocht. Willemien en Imad zetten ons af aan het begin van een wandeling met de kruisweg, zij zouden ons aan het klooster opwachten. Het was een erg leuke wandeling, met mooie uitzichten, een bruggetje over een riviertje. Watervallen in overvloed in deze streek trouwens.

Het klooster zelf wordt nu overigens niet meer bewoond. Maar het is wel boeiend om te zien hoe een klooster tegen/in de rotswand werd gebouwd.

Daarna zijn we naar de beroemde **Ceders van Libanon** gereden, maar jammer genoeg was het pad niet open, wegens nog te veel sneeuw. Een wandeling zat er dus niet in. Een souvenirje kopen wel.

Enkel in Baalbek en hier bij de ceders waren er trouwens veel verkopers aanwezig van allerlei souvenirs, maar niet té opdringerig gelukkig.

Nog langs een ander klooster, **Deir Mar Antonios Qozhaya**, gepasseerd, waarvan de kerk ook in de rots gebouwd was. Er was daar een grot waar vroeger geesteszieken werden vastgeketend om hen kalm te krijgen ('Cave of the Mad'). Tot vandaag komen er nog altijd vrouwen bidden om zwanger te worden. Als dat dan gelukt is, komen ze hun kostbaarste bezit offeren, een kookpot.

Er is ook een klein (maar fijn) museum bij het klooster, waar o.a. een oude drukpers staat.

Daarna was het tijd om terug te gaan naar Beirut. Imad nam voor een stuk de oude weg langs de kust, wat ook heel tof om te zien was, en een heel fijne afwisseling voor altijd dezelfde snelweg.

Dit was voor ons een beetje een vreemde dag, heel veel in de auto zitten, weinig wandelen of buiten zijn. We hadden er dan ook een wat vreemd gevoel bij. De kloosters die we bezochten waren wel de moeite om te zien, maar dat ligt ons eigenlijk minder.

Maar je moet de Qadisha vallei wel gezien hebben om een completer beeld van Libanon te krijgen.

Omdat we niet geluncht hadden 's middags, hadden we honger toen we terug bij het hotel werden afgezet. Omdat we geen zin hadden om te ver te wandelen om wat eten werd het de Burger King om de hoek. Zeer on-Libanees, en uiteraard geen aanrader, maar onze maag was wel even gevuld.

In het hotel hebben we dan nog even gerust. Rond 19u zijn we bij zonsondergang in een half uurtje naar de vuurtoren gewandeld. We hebben in het restaurant ter plaatse gegeten, het *Manara Palace Café*. Dat was erg mooi gelegen aan de zee (al zie je daar niets meer van eens de zon onder is), in een echt midden-oosterse setting. We hebben er bovendien zeer lekker gegeten trouwens, met twee verse visjes (? LL voor twee visjes, 1 fattouch, 2 verse fruitsap, 1 espresso, 1 white coffee).

Dag 9: Beirut en back home (24/4/2012)

We hadden nog een goeie halve dag vooraleer we weer huiswaarts moesten gaan, maar besloten toch eerst wat 'uit te slapen' tot 8u. Ons ontbijt stond al klaar, waardoor we vermoeden dat ze het tijdstip misschien verkeerd begrepen of doorgegeven hadden. Op onze vraag was het ontbijt hetzelfde als de dag ervoor.

Rond 9u15 zijn we vertrokken, richting AUB, de **American University of Beirut**. Dat was een half uurtje wandelen. We moesten eerst even langs de portier passeren en onze paspoorten tonen, een formaliteit. Het is een erg mooi domein (als je het vanboven bekijkt, is het trouwens een grote groene vlek), en rustgevend in de drukte van de stad. Eerst het archeologische museum bezocht (gratis), wat echt wel heel mooi gedaan was. We hebben niet echt iets nieuws geleerd, maar het was zeker wel de moeite. Ook over de rest van de campus nog even rondgelopen.

We hadden nog een paar uur, en besloten daarom nog even naar downtown te gaan. Wandelen moest wel lukken, we zouden wel een taxi terug nemen. De wandeling van het hotel naar downtown is trouwens heel boeiend: de wijk Raouche is wat armer, en stilaan wordt het rijker. Je ziet ook andere mensen. Die contrasten, dat is echt een deel van Beirut. We liepen langs torenhoge moderne nieuwe gebouwen, en zagen af en toe nog een vervallen woning of gebouw, vol kogelgaten.

Downtown hebben we nog even rondgelopen, o.a. door de nieuwe souk. Die lijkt echt niet op een originele souk, alle bekende merken zijn er aanwezig in een splinternieuw gebouw. Maar het is wel gevestigd op de plaats van de oude souk, en ook wordt de indeling in 'wijkjes' nog wat aangehouden, voor zover mogelijk. Het lijkt wat vreemd, zo'n nieuwe souk, maar perfect te begrijpen dat ze bij de heropbouw volledig voor het moderne hebben gekozen.

We wilden nog wat eten, maar hadden geen zin om uitgebreid op restaurant te gaan, en we vonden niet meteen een alternatief. Daarom hebben we de taxi terug genomen, met een keicharmante chauffeur, die enkel Arabisch sprak, maar ons toch een aantal dingen probeerde uit te leggen. Het verschil tussen Europese en Arabische chauffeurs bv :-)

We zijn eerst een shoarma gaan eten in een klein restaurantje, met een heel charmante kerel. Daarna hebben we nog wat koekjes ingekocht voor het thuisfront (achteraf merkten we dat ze ons minder hadden gegeven dan we betaald hadden... We hadden dus beter moeten opletten of ze het wel hadden afgewogen...).

Tijd om terug naar het hotel te gaan, waar we nog een half uurtje hadden om onze koffers volledig in te pakken en ons nog wat op te frissen.

Om 14u kwamen Willemien en Imad ons halen om ons een kwartiertje later op de luchthaven af te zetten. We namen met spijt in ons hart afscheid van deze twee schatten van mensen, die ons zo enorm veel hebben bijgeleerd over een verrassend en enorm boeiend land. Zij hebben ons een bijzondere reis bezorgd, waar we tot op de dag van vandaag nog graag aan terugdenken.